

15.5. Moció que presenta Ciutadans de Sant Pere de Ribes per a la realització d'un cens i registre d'edificis públics que continguin elements amb MCA.

El MCA, fibrociment amb partícules d'amiant, comunament conegut per "Uralita" -per ser la marca del seu principal fabricant-, es va caracteritzar en el seu moment per ser un material extremadament resistent, la qual cosa reflecteix la seva llarga vida útil. L'amiant, o asbest, és el nom que reben un grup de minerals metamòrfics fibrosos compostos per silicats, la característica principal dels quals és la presència de fibres llargues i perdurables, la qual cosa el converteix en un material prou flexible com per a poder ser treballat amb comoditat i prou resistent per a suportar altes temperatures. Aquestes qualitats ho van convertir en un material de qualitats excepcionals per al seu ús en el camp de la construcció, la fabricació de canonades, tubs d'extracció de fum i dipòsits d'aigua, entre altres usos, durant els últims 40 anys del segle passat. No obstant això, al 1977 l'OMS va catalogar, a l'amiant/asbest i a tot el seu grup de minerals com a productes cancerígens, dins de la categoria del 'grup 1', el corresponent als processos industrials i productes químics sobre els quals s'ha demostrat la seva naturalesa cancerígena. Al 1979 el Parlament Europeu va confirmar la catalogació de l'OMS, com a substància cancerígena, i va dictaminar que havia de prohibir-se en tots els països de la Llavors Comunitat Econòmica Europea. Aquest producte industrial va deixar de ser utilitzat al nostre país al 2002 després de publicar-se l'Ordre ministerial del 7 de desembre de 2001, que va transposar la Directiva 1999/77/CE, i que va establir que a partir del 14 de juny

de 2002 l'amiant en totes les seves varietats quedava prohibit, si bé seguia i segueix present en tota mena de construccions realitzades amb anterioritat, cobertes de tota mena, baixants, dipòsits, jardineres, xemeneies i canalitzacions d'aigües potables dels municipis. La presència de materials amb amiant constitueix un problema de salut laboral, àmbit en el qual es disposa d'una normativa específica. Igualment, es considera que l'amiant suposa un problema de contaminació mediambiental i de salut pública per la seva presència estesa en gairebé totes les activitats, i vista la seva perillositat. Les activitats de retirada o encapsulació de MCA fetes incorrectament i la contaminació que aquestes activitats impliquen, juntament amb els abocaments incontrolats de residus, tant de construcció com d'altres activitats, suposen una font de contaminació de l'aire atmosfèric, dels sòls i de les aigües. La Instrucció 1/2021 de la Generalitat de Catalunya sobre la retirada de fibrociment amb amiant de Uralita, que deixa sense efecte i substitueix l'apartat 1 de la instrucció 4/2010 de la Direcció General de Relacions Laborals, Treball Autònom, Seguretat i Salut Laboral del 15 de juliol del 2010, és aplicable en tot el relacionat a treballs amb amiant. Actualment, més de 10 anys després des de les últimes instruccions sobre l'amiant, una vegada considerats els nous coneixements i valorats els arguments relatius al doblatge de cobertes de uralita i a la instal·lació de plaques solars, altres elements sobre cobertes de fibrociment amb amiant, i de conformitat als acords per GOV/149/2019 del 22 d'octubre, es va crear una comissió per a l'erradicació de materials amb amiant a Catalunya. A la nostra província i sobretot en entorns rurals, el percentatge de fibrociment, fonamentalment en cobertes, façanes i envans pluvials, és molt alt, sent

present també en canalitzacions que tenen més de 50 anys. La deterioració d'aquests elements per haver superat amb escreix els seus temps de durabilitat i ús, juntament amb un control escàs de les demolicions i ruïnes de moltes d'aquestes construccions, estan permetent que aquestes fibres d'asbest o amiant passin a la seva condició més perillosa que

és la suspensió aèria, que pot, per inhalació, produir malalties canceroses. El risc que Espanya torni a ser sancionada per incompliments europeus en matèria mediambiental ha suposat que abans de l'1 de gener de 2023 cada ajuntament hagi de realitzar un registre de les edificacions que continguin amiant (naus, col·legis, escoles, instituts, poliesportius, oficines, canonades, baixants, etc.) i s'haurà d'incloure una planificació mitjançant un calendari de les dates de projecte per al desamiantado d'aquestes edificacions. L'Estatut de Catalunya, en l'article 144, estableix que la Generalitat de Catalunya té competència compartida en matèria de medi ambient. El Decret 277/2016, de 2 d'agost, de reestructuració del Departament de Territori i Sostenibilitat (TES), configura que l'òrgan administratiu que exerceix aquestes competències és la Secretaria de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Direcció General de Qualitat Ambiental, i específicament la Subdirecció General de Prevenció i Control de la Contaminació Atmosfèrica, i en relació amb els residus l'Agència de Residus de Catalunya (ARC). L'ARC té competència sobre els residus que es generen a Catalunya i els que es gestionen en el seu àmbit territorial. A Catalunya, tots els residus d'amiant s'han de dipositar en l'abocador de residus especials de Castellolí (gestionat per empresa Atles Gestió Mediambiental, SA.). Els municipis i províncies, com a institucions bàsiques de l'organització territorial de l'Estat, estan dotades d'autonomia per a la gestió dels seus respectius interessos (article 137 de la Constitució espanyola). L'Estatut de Catalunya, en l'article 84.2.i), confereix als ens locals la regulació de tota mena d'activitats econòmiques i en l'article 84.2.j) estableix la competència dels governs locals en matèria de medi ambient. Els ajuntaments, en l'exercici de les seves competències, poden dictar les normes concretes aplicables al seu àmbit territorial, i ho fan mitjançant l'aprovació i publicació de les respectives ordenances municipals. Així, i dins de l'ordenament jurídic estatal i català, els ens locals, ajuntaments i ens locals supramunicipals regulen la concessió de llicències municipals d'obres, tant majors (sotmeses a la presentació de projecte tècnic) com a menors (sense projecte tècnic). És en aquest tràmit que podrien incidir els ens locals en relació amb l'amiant i els materials que el contenen. Perquè exceptuant l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès (BCN), no es té coneixement de cap altre que inclogui l'amiant en la petició i concessió de les llicències municipals d'obres i en la realització de rases en el seu terme municipal. És clar que l'amiant no és només un problema de salut laboral lligat a l'àmbit de la construcció, sinó que també és un problema de salut pública i mediambiental relacionat amb els residus i la seva gestió, la qual cosa requereix un tractament integral per part de tots els actors implicats, incloent les administracions públiques. La falta de traçabilitat en les actuacions amb amiant i el cost elevat dels abocaments a Castellolí comporten moltes vegades la gestió incorrecta dels residus (transport i abocament il·legals). Això implica riscos de salut pública i laboral al voltant dels abocaments incontrolats, així com problemes de

contaminació ambiental. Malgrat la promoció d'algunes campanyes de subvencions per a la correcta retirada i la recollida controlada dels MCA de particulars, aquestes no han funcionat adequadament perquè, encara que la normativa de residus prohibeix específicament la barreja de residus perillosos amb els enderrocs de construcció, és un fet que produeix i constitueix una de les principals preocupacions en relació amb els residus. L'any 2020 la Generalitat de Catalunya va destinar dues línies d'ajudes per a la retirada dels elements MCA de 2.000.000€ cadascuna, dirigides a Administracions Públiques i a entitats sense ànim de lucre, d'una banda i, a particulars, per una altra. A això hem d'afegir la instrucció dictada pel Departament de Treball que la Generalitat de Catalunya va publicar el 18 de març d'aquest mateix any en relació amb el doblatge de cobertes i la instal·lació de plaques solars en elles. En aquesta instrucció s'indica que no s'autoritzen a fer aquests treballs de col·locació de dobles cobertes o de plaques solars i, per tant, han de ser substituïdes. Sens dubte, l'eliminació i substitució del material nociu podrà tenir efectes beneficiosos, no només i principalment per a la salut, sinó també per a l'economia en impulsar el sector de la rehabilitació d'edificis i la construcció, activitat que és compatible amb la percepció de fons europeus o regionals d'inversió destinats a la substitució de cobertes de fibrociment i a la millora de l'eficiència energètica en immobles de titularitat pública.

Per tot l'exposat, el Grup municipal Ciutadans Sant Pere de Ribes, proposa l'adopció dels següents:

ACORDS

1.L'Ajuntament de Sant Pere de Ribes promourà l'elaboració d'un inventari/cens dels edificis de titularitat pública ,que actualment continguin elements de fibrociment. Aquest inventari haurà de contenir la identificació i el diagnòstic del propi immoble en relació als elements de MCA.

2.L'Ajuntament crearà un registre públic amb els resultats de les identificacions de MCA fetes en edificis públics i en les instal·lacions soterrades als carrers amb amiant (d'aigües, de sanejament, etc.), perquè puguin ser consultades abans de començar una obra o de procedir a l'obertura de rases.

3.L'Ajuntament instarà a la Generalitat de Catalunya a tornar a estudiar la concessió de subvencions que concedia l'ARC per a la retirada de MCA, havent d'analitzar prèviament els resultats de convocatòries anteriors.

4.L'Ajuntament instarà a la Generalitat de Catalunya a preveure i destinar una partida pressupostària en els pròxims pressupostos per a la convocatòria d'ajudes destinades a la retirada d'elements de fibrociment en les mateixes condicions, com a mínim, que l'any 2020.

El regidor, Sr. Oscar León Jurado defensa la moció.

Després d'un debat es sotmet la moció a votació, el Ple de la Corporació acorda la seva **aprovació** per unanimitat dels vint membre presents, dels vint-i-un que la componen.